

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนทัน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

จัดทำโดย

สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลโพนทัน
อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

ความหมายของการทุจริต สลิบน และผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การทุจริต

“ทุจริตในภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิชอบในภาครัฐ

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบ สำหรับตนเองหรือ ผู้อื่นหรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตาม กฎหมายอื่น

“ประพฤตินิชอบ” หมายความว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบคำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจควบคุมดูแลการรับการเก็บรักษาหรือการใช้เงินหรือทรัพย์สิน ของแผ่นดิน

๒. สลิบน

สลิบน (Bribery) หมายถึง ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เสนอว่าจะให้ สัญญาว่าจะให้ มอบให้ การยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจงใจให้ กระทำการหรือไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หมายถึง

- ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น เงิน ที่ดิน รถ
- ประโยชน์อื่นใด เช่น การสร้างบ้านหรือตกแต่งบ้านโดยไม่คิดราคา หรือคิดราคาขั้นต่ำ

๓. ผลประโยชน์ทับซ้อน

คำว่า Conflict of Interest มีผู้ให้คำแปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย เช่น “การขัดกันแห่ง ผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคล” หรือ “ประโยชน์ทับ ซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ขัดกัน” หรือจะแปลว่า “ผลประโยชน์ขัดแย้ง” หรือ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

คู่มือการปฏิบัติหน้าที่สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อมิให้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

“ประโยชน์ส่วนบุคคล (Private Interests) คือ การที่บุคคลทั่วไปในสถานะเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐ ในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้กระทำการต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว เครือญาติ พวก พ้อง หรือของกลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางธุรกิจ เป็นต้น”

“ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ (Public Interests) คือ การที่บุคคลใดๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใน หน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใดๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่แยก ออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะเอกชน การกระทำการใดๆ ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึง มีวัตถุประสงค์

หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของ รัฐ การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและจะมี รูปแบบของความสัมพันธ์ หรือมีการกระทำในลักษณะต่างๆ กัน ที่เหมือนหรือคล้ายกับการกระทำของบุคคลใน สถานะเอกชน เพียงแต่การกระทำในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการกระทำในสถานะเอกชน จะมีความ แตกต่างกันในวัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็น การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐ หรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วน ได้ส่วนเสียในรูปแบบต่างๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตัวหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องใน การใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจ ในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำใดๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อ แสวงหาผลประโยชน์ในทางการเงิน หรือประโยชน์อื่นๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง”

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม มีได้หลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่ เฉพาะใน รูปแบบตัวเงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือ ทรัพย์สินด้วย จำแนกรูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ออกเป็น ๗ รูปแบบ คือ

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits) หรือสินบน ซึ่งผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใด ใน ลักษณะเดียวกันนี้ และผลจากการรับผลประโยชน์ต่างๆ นั้น ได้ส่งผลให้การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐใน การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๒. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือคู่สัญญา (Contracts) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของ รัฐ โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะ เป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติสถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐลาออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภท เดียวกัน หรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรง ตำแหน่งใน หน่วยงานเดิมนั้น หาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทตนเอง

๔. การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) ในรูปแบบนี้มีได้หลาย ลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การ สาธารณะที่ ตนสังกัด หรือการรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการโดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความ น่าเชื่อถือว่าโครงการ ของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ที่ปรึกษาสังกัดอยู่

๕. การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้ประโยชน์ จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะ ไปหาประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

๖. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้ เพื่อประโยชน์ของ ทางการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ผู้ใต้บังคับบัญชา ไปทำงานส่วนตัว

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (Pork-barrelling) เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือ การใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล กับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ...” ทำให้มีรูปแบบเพิ่มเติมจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอีก ๒ กรณี คือ

๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะ เรียกว่า ระบบอุปถัมภ์พิเศษ เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจหน้าที่ทำให้หน่วยงานของตน เข้า ทำสัญญากับบริษัทของพี่น้องของตน

๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น (Influence) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้หยุด ทำ การตรวจสอบบริษัทของเครือญาติของตน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ความเสี่ยงการทุจริต

หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจาก การละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล

๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและและขาดคุณธรรม จริยธรรม

๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ในประชาชนทราบ

๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการ ตรวจสอบ จากภาคส่วนต่างๆ

๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

๑. โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต แต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้ กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีก โอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒. สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสภาวะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยม ทำให้คน ในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรม การทุจริต มากยิ่งขึ้น

๓. การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะ การทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาประชาชน ขาดกลไก การตรวจสอบ ความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔. การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการ ผูกขาด ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่ เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาด ในโครงการก่อสร้าง และโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

๕. การได้รับคำตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

๖. การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษ ถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗. มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็น ยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิด เห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนซื่อเป็นคนเขื่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำให้ การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบุญและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ตัวอย่างของการทุจริตและประพฤตินอกขอบหน้าที่ราชการ

จากหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ จากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เช่น

- ฉ้อโกง /ไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นพวกพ้อง / เรียกรับเงิน เรียกสินบน เรียกของกำนัล
- ปลอมแปลง /ลงโทษเฉพาะคนที่ไม่ใช่พวกพ้อง /ช่วยเหลือสมัครพรรคพวกหรือเครือญาติ
- ยักยอก / ลงโทษเกินฐานความผิด / ปกปิดความผิดให้พวกพ้อง
- ขโมย / ไม่รายงานข้อเท็จจริง / จักทำเอกสารเท็จเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง
- กลั่นแกล้ง / ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ เพื่อให้พวกพ้องได้รับผลประโยชน์
- ช่มชู้ให้ผู้อื่นเกรงกลัว/เกรงใจ
- ผูกขาดการค้าขายแต่กับพวกพ้องของตนเอง
- บังคับ/ขึ้นใจผู้ใต้บังคับบัญชา /ใช้อำนาจหน้าที่เบียดบังเอาผลประโยชน์
- รวบอำนาจ / ไม่มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามความเหมาะสม
- ริดไถจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อซื้อตำแหน่งหรือเลื่อนตำแหน่ง
- แต่งตั้ง/เลื่อนชั้นเฉพาะพวกพ้องของตน
- ปูนบำเหน็จรางวัลแต่เฉพาะพวกพ้องของตน

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

องค์การบริหารส่วนตำบลโพนทัน ได้แบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของ การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ การอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย

๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน
- ๒) การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
- ๖) การจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลโพพอนทัน ได้แบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ การอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย

๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต (Know factor และ Unknow factor)

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (know factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknow factor)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘		
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบน เพื่อให้ได้รับการบริการเร็วขึ้น		✓
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓
๓. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้		✓

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (know factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknow factor)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการ พิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘		
๔. การรับของขวัญของฝากจากบุคคลที่มา ติดต่อ ราชการ		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย		
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของ ตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจ ขัดต่อระเบียบที่เกี่ยวข้อง		✓
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบาย ของผู้บริหารโดยไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับ		✓
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ กับ การปฏิบัติงานมีการเรียกรับเงินหรือ ประโยชน์ อื่นใดเพื่อการปฏิบัติหน้าที่		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		
การบริหารการเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัด จ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่ เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิด ประโยชน์กับราชการ ในบาง ขั้นตอนมีการเข้าไป มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเข้าไป เรี่ยกทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดกระบวนการรวดเร็วขึ้น		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล		
การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/ พิจารณาเงินเดือน และการมอบหมายงานไม่ เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับ เงิน เพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง		✓

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน องค์การบริหารส่วนตำบลโพนทัน กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจากจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่ หรือความ น่าจะเป็นจะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

ระดับ	โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง/ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ด้านผลกระทบ (Impact)

การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็น ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

๒.๑ ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ที่ถูกกลโกงซึ่งมีมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กร ตรวจสอบทำการตรวจสอบ ความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าว อย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจาก ภายนอกเข้าตรวจสอบ ข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดย ไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคน ร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมี ความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	- แทบจะไม่มี

๒.๒ ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า

ตารางการประเมินระดับค่าความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการ พิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘			
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชน ตามลำดับอันเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการ ติดสินบน เพื่อให้ได้รับบริการเร็วขึ้น	๑	๑	๑
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับ บริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียม ปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๑	๑	๑
๓. ให้บริการไม่เป็นไปตาม มาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการ นานกว่าที่กำหนดไว้	๑	๑	๑
๔. การรับของขวัญ ของฝาก จาก บุคคลที่มาติดต่อกับราชการ	๑	๑	๑

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย			
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบาย ของตนเอง แทรกแซงการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจ ชัด ต่อระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑	๑	๑
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติ ตามนโยบาย ของผู้บริหาร โดยไม่มี กฎหมายระเบียบรองรับ	๒	๒	๔
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ ความสำคัญกับ การปฏิบัติงาน มี การเรียกรับเงินหรือประโยชน์ อื่น ใดเพื่อการปฏิบัติหน้าที่	๒	๒	๔
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง			
การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัด จ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิด ประโยชน์กับ ทางราชการ ในบาง ขั้นตอนมีการเข้าไปมีส่วน ได้ส่วน เสียหรือเข้าไปเรียกรับทรัพย์สิน เพื่อให้ กระบวนการรวดเร็วขึ้น	๑	๑	๑
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล			
การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย โอนเลื่อน ตำแหน่ง / เงินเดือน และการ มอบหมายงานไม่เป็นธรรม เอาแต่ พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงิน เพื่อให้ ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อน ตำแหน่ง	๒	๒	๒

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังใน ระหว่าง ปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการงานที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕
๓	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๒	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk :M)	๔ - ๘
๑	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓

ตารางการประเมินความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘				
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับขั้น เนื่องจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิ พิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ ได้รับบริการเร็วขึ้น	✓			
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการ ให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	✓			
๓. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้	✓			
๔. การรับของขวัญ ของฝาก จากบุคคลที่มาติดต่อราชการ	✓			

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย				
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิ พิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ ได้รับบริการเร็วขึ้น	√			
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบาย ของผู้บริหาร โดยไม่มีกฎหมายระเบียบรองรับ		√		
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน มีการเรียกรับเงินหรือประโยชน์ อื่นใดเพื่อการปฏิบัติหน้าที่		√		
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง				
ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิ พิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ ได้รับบริการเร็วขึ้น	√			
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล				
การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/พิจารณาเงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับเงิน เพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง		√		

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนทัน อำเภอคำชะอี จังหวัดยโสธร

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘		
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับขั้น เนื่องจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้ สิทธิพิเศษแก่คนบาง กลุ่ม หรือมีการติดสินบน เพื่อให้ได้รับบริการเร็วขึ้น	ต่ำ	การจัดทำโครงการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึก ป้องกันการทุจริต คอรัปชั่น
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับ การ ให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	ต่ำ	มาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางรับ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของ หน่วยงานทางเว็บไซต์หลัก
๓. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้ เวลา ให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้	ต่ำ	การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานแผนผัง ขั้นตอน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อยึดถือ ปฏิบัติให้เป็นมาตรฐาน เดียวกัน
๔. การรับของขวัญ ของฝาก จากบุคคลที่มา ติดต่อ ราชการ	ต่ำ	มาตรการไม่รับของขวัญ และของ กำนัล ทุกชนิด จากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย		
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของ ตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อ ระเบียบ กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง	ต่ำ	มาตรการแสดงเจตนาภรณ์ในการนำ หลัก คุณธรรมมาใช้ในการบริหารงาน ของ ผู้บริหารด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติ การ ป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับ คุณธรรม และความโปร่งใส
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบาย ของ ผู้บริหาร โดยไม่มีกฎหมายระเบียบ รองรับ	ปานกลาง	๑.โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบลวัดจันทร์ ๒. ส่ง บุคลากรของหน่วยงานผู้บริหาร และ สมาชิกสภาท้องถิ่น เข้ารับการ อบรมเพื่อ เข้าใจ และได้รับความรู้ด้าน กฎหมายและ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงาน
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ กับ การ ปฏิบัติงาน มีการเรียกรับเงินหรือ ประโยชน์อื่นใดเพื่อ การปฏิบัติหน้าที่	ปานกลาง	มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตาม ประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ ของ รัฐ

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		
ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับขั้น เนื่องจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้ สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบน เพื่อให้ได้รับบริการเร็วขึ้น	ต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มาตรการควบคุมการเบิกจ่ายตามข้อบัญญัติรายจ่ายประจำปี ๒. มาตรการป้องกันการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่สมควร ผิด วัตถุประสงค์ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ๓. มาตรการแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตของหน่วยงาน
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล		
การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/ พิจารณาเงินเดือน และการมอบหมายงานไม่ เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับ เงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	ปานกลาง	<ol style="list-style-type: none"> ๑. กิจกรรมสร้างความโปร่งใสในการเลื่อนขึ้นเงินเดือน ๒. มาตรการสร้างความโปร่งใสใน การบริหารงานบุคคล

